

A jövő évi költségvetés és az adóváltozások parlamenti vitáiról

Növekedés előtt avagy végleg leszakadóban?

Nem hozott meglepetést a jövő évi költségvetési javaslatának parlamenti tárgyalása. A kormánypártok támogatták, az ellenzék elutasította a költségvetési javaslatot. Nincs újabb megszorítás, mert javuló egyensúly várható, a pénzügyi tárca szerint ez a jövő évi költségvetés legfőbb üzenete.

A konvergenciaprogram teljesülésének szorító követelménye lengte be a 2008. évi költségvetési törvényjavaslat parlamenti vitáját. A koalíciós politikusok szerint folytatódik a felzárkózás, kismértékű fogyasztásbővülés és reálbér-emelkedés várható, és a közsféra létszáma nem csökken tovább.

A pénzügyminiszter bizakodó

Veres János pénzügyminiszter hangsúlyozta: csak a konvergenciaprogram következetes végrehajtása teheti hitelessé a magyar gazdaságpolitikát. Ezt szorgalmazzák a nemzetközi pénzügyi szervezetek és hitelminősítők is.

A javaslat 4,1 százalékos GDP-arányos eredmény-szemléletű államháztartási hiánnyal, 2,8 százalékos GDP-növekedéssel, 4,5 százalékos inflációval számol, és már pozitív, 100 millió forintos elsődleges egyenleget tartalmaz (de az államadóság kamatfizetésére fordított

összeget nem veszi figyelembe), a GDP-arányos államadósságot pedig 6,1 százalékra tervezi.

A pénzügyi tárca várakozásai szerint 2008-ban a fogyasztás szerény mértékben nő, az export és az élénkítő beruházások serkentik a gazdasági növekedést, és tovább javul a külső egyensúly. A pénzügyminiszter úgy vélte, a jövő évi költségvetés egy eredményes konszolidációs program lezáruló szakaszának a költségvetése, amely megalapozza a következő évek gyorsabb növekedését, az életszínvonal javulását.

Jelentős változásként értékelte azt, hogy megszűnik az egyes tárcák úgynevezett maradványtartási kötelezettsége.

Újdonságként jelenik meg, hogy az intézményrendszereknek piaci értékű bérleti díjat kell fizetniük a működési területükön, amelynek fedezetére 18 milliárd forintot szerepeltetnek a tartalékok között.

Az egyensúly mindenképp előtt

Megbízható és nem osztoztató ez a költségvetés, de mindennél fontosabb most az egyensúly – vélte a szocialista frakció vezérszónoka. *Lendvai Ildikó* elgondolkoztatónak nevezte az Állami Számvevőszék figyelmeztetését arra vonatkozóan, hogy az igazi próbatétel a 2009-es esztendő gazdasági növekedése lesz, az, hogy meg tudják-e ezt alapozni a tervezett mértékben.

A Medgyessy-kormány költségvetési politikájára utalva kijelentette: „a társadalmi egyensúlyt fontosabbnak tekintettük, mint a költségvetési egyensúlyt, és azóta megtanultuk, hogy ebből baj van, mert ilyenkor egy kicsit, ha nem is mindenben, kényyszerűen vissza kell lépni.” Az emberek rossz közérzetét elsősorban azzal magyarázta, hogy a Bokros-csomag idején a megszorítás sokkal nagyobb volt, de az élet alapstruktúrá-

it kevesebb változás érte. A nagyján túl vagyunk – vélte –, de persze, hogy nehéz lesz a 2008-as esztendő is, amikor még érdemben nem emelkedik az életszínvonal – tette hozzá.

Eörsi Máttyás, a szabad demokraták vezérszónoka hosszasan ostromozta azokat az ellenzéki hozzászólókat, akik egyszerre követelték a bevételek csökkentését, ugyanakkor a kiadások „növekedéséért sirtak”, miközben azt mondták, hogy ne növekedjék a költségvetés hiánya sem. „Nem azt mondom, hogy a gazdasági növekedés nem esett vissza. Én azt mondom, hogy ez részben szükségzerű volt, nem olyan mértékben, ahogy ezt önök láttatni szeretnék, és az a mély meggyőződés, hogy a stabilizáció eredményének a jelentkezésekor a gazdasági növekedés soha korábban nem látott fejlődésnek fog indulni” – értékelte liberális szemzőgből a gazdasági helyzetet a frakcióvezető.

Hozzászólásából kiderült: az SZDSZ szerint a költségvetésnek ésszerűnek kell lennie, vagyis ha a bevételeket csökkenteni akarják, akkor el kell fogadni, hogy csökkentjük a kiadásokat is. Ennek megfelelően a párt szakértői elkezdtek kutatni a költségvetés tervezetének felesleges kiadásait. Kóka János pártelnök nem sokkal később be is jelentette, hogy találtak legalább hetvenmilliárd forintot.

Forráskeresőben a szabad demokraták

Az eredetileg adócsökkenéshez keresett feltételezett hetvenmilliárd felesleges kiadásból végül csak 23 milliárd forint átcsoportosításáról döntöttek, miután magas szintű koalíciós egyeztetést tartottak. Ezt pedig az állami működési kiadásokból deficitcsökkentésre, a versenyképesség javítására fordítják, illetve vizsgálják, miként lehetne a hátrányos helyzetű önkormányzatok intézményeinek energiafelhasználását támogatni. A november közepén lezajlott tárgyaláson megállapodtak abban is:

eljárást dolgoznak ki az állami hivatalok költségvetési tervezésének szigorú ellenőrzésére, és szoros kormányzati ellenőrzés alá veszik a fejezeti egyensúlyi tartalék elköltését. *Kóka János* gazdasági miniszter mindezt úgy kommentálta: az eredmény a liberálisoknak szimbolikus lépés.

A megszokott ellenzéki elutasítás

Senkit nem ért meglepetés, amikor a felszólalásokból kiderült: a parlament ellenzéki pártjai nem támogatják a 2008. évi költségvetést. A Fidesz részéről *Varga Mihály*, az Országgyűlés költségve-

tési bizottságának elnöke úgy foglalta össze véleményüket: Magyarország az Európai Unióhoz 2004 óta csatlakozott 12 ország között az idei 2,2 százalékos és a jövő évi várható 2,8 százalékos növekedésével az utolsó helyen áll. A kormány mind az ideit, mind a jövő évi költségvetésben a 2002–2006 között kormányzó koalíció felelőtlen gazdaságpolitikájának árát fizetteti meg a lakossággal.

A Fidesz alelnöke hiányolta az adócsökkenést, a kis- és közepes vállalkozások támogatására szánt milliárdokat, az önkormányzatok eladó-

sodásának megakadályozását.

A KDNP sem támogatja a tervezetet, mert – mint azt *Hargitai János*, a költségvetési bizottság tagja kifejtette – az növeli a területi és társadalmi különbségeket, tovább rontja milliók szociális biztonságát, nem ad semmilyen támpontot az ország új növekedési pályára állításához, ráadásul alkotmányellenes is, mert sérti az önkormányzati alapjogokat.

A költségvetés továbbra is indokolatlanul sok adót szed be, és túl sokat akar újra elosztani – állapították meg az MDF-esek. A kormányzat szerintük így kívánja pótolni, hogy az elmúlt évben nem sikerült az ország gazdasági mutatóira érdemi hatást gyakorolnia. Ez az egy helyben topogás büdzséje – minősítette a javaslatot *Herényi Károly*, az MDF frakcióvezetője. Reform címszó alatt csak megszorításokra és látszólagos egyensúlyjavításra képes, ugyanakkor három sarkalatos kérdésre: a növekedésre, a foglalkoztatásra és az infláció csökkentésére nem találja a választ – vélik az MDF-ben. A költségvetés nagy vesztese szerintük a lakosságon belül főként a középosztály lesz. Úgy látják, a kormány folyamatosan megváltóként állítja be az uniós forrásokat, minden fejlesztési reményt az NFT II-be plántál, holott a programban nem szerepel hosszú távú koncepció a gazdaságfejlesztésre, társadalmi és gazdasági hatásai pedig tisztázatlanok.

Inog az értékalapú ingatlanadó Érték a mérték

Nem kis meglepetéssel szolgált a büdzséhez kapcsolódó adótörvény-módosításoknál a végszavazás. A Fidesz hol a szocialistákkal, hol a szabad demokratákkal szövött együtt, amelynek eredményeként az Országgyűlés – az MSZP-frakció akaratára ellenére – elfogadta, hogy 2009-től az önkormányzatok értékalapon vessék ki az ingatlanadót. Az önkormányzati érdekszövettségek tiltakoztak, s a koalícióban is a téma újratárgyalására számítanak.

A Fidesz támogatásával fogadta el az Országgyűlés a kormány javaslatát az ingatlanadó módosításáról: így négyzetméter alapú helyett az egységes, értékalapú ingatlanadót iktatták törvénybe. A pénzügyminiszter szerint a Fidesz tudatosan döntött úgy, hogy segíti bevezetni az ingatlanadót, annak ismeretében, hogy az önkormányzatok többségében fideszes vezetés van. A helyhatóságoknak nem lesz kötelező kivetniük az adót. A teher összegének meghatározásakor egyedi értékbecslés nem lesz, mert nem érné

meg. Így az önkormányzatoknak például a fekvés, a minőség, az állapot figyelembevételével kell meghatározniuk az ingatlanok adójának mértékét – mondta *Veres János*.

A végszavazás előtt az értékalapú adót elvető szocialista frakció módosítást szeretett volna benyújtani, méghozzá az önkormányzati bizottság neve alatt. Csakhogy ezt az alkotmányügyi bizottság nem engedte. *Avarkeszi Dezső*, a testület szocialista elnöke azzal érvelt, hogy az önkormányzati bizottság módosító indítványa házszabályellenes volt, így arról nem szavazhattak a plenáris ülésen. A házszabály szerint ugyanis a zárószavazást előkészítő módosító javaslatot akkor lehet benyújtani, ha egy elfogadott módosító indítvány ellentétes a törvényjavaslat más részével, illetve egy másik jogszabállyal. Most nem volt ilyenről szó – mondta *Avarkeszi*.

A koalíciós önkormányzati politikusok és az önkormányzati érdekszövettségek felzúdulása nyomán viszont elképzelhető, hogy a kormányzat meghátrál. Annyi biztos, hogy ha januárban a kabinet benyújtja az új adótörvény-csomagját, akkor újra lehet foglalkozni az ingatlanadóval, mivel a rendelkezést 2009-től kell alkalmazni.

A kormánynak fel kellene végre ismernie, hogy az uniós forrásokkal nem lehet helyettesíteni a valódi gazdaságpolitikát és az ezen alapuló reformokat! – jelentette ki Herényi.

Milliárdok az önkormányzatoknak

A tervezethez lapzártánig kb. ezer módosító javaslat érkezett. Az egyik kormányparti indítvány a miniszterelnökségi fejezetben lévő tervezési tartalékból 50 milliárd forintot csoportosítana át az önkormányzatoknak. Ezáltal az önkormányzati alrendszer költségvetési támogatása 1 348 milliárd forintra emelkedne – ám a javaslat nem jár kiadás- és hiánynövekedéssel, mert egyebek között a bérfejlesztésekre félretett összegből fedeznék a többletet. Ezt azonban a kormány képviselője a költségvetési bizottság ülésén nem támogatta.

Ezen az ülésen azonban a kabinet is rábólintott a költségvetési bizottság módosító csomagjára, amely összesen 14,2 milliárd forintot csoportosít át a költségvetés általános tartalékából, javarészt az önkormányzatok javára. Az összesen 9,3 milliárdos önkormányzati csomag részeként a településeket megillető személyi jövedelemadó 1,2 milliárd, a többcélú kistérségi társulások támogatása – tekintettel azok növekvő számára – 8,5 milliárd forinttal emelkedik, igaz, a normatív hozzájárulások 3,5 milliárddal csökkennek. Az alapfokú művészetoktatás első félévi támogatá-

sára is 500 millió forinttal több jut. A további „kedvezményezett” között szerepel a távirati iroda, a civil szervezetek, valamint az ÁNTSZ is. Az ülésen az is kiderült, hogy a korábbi 4,3, valamint a jelenleg tervezett 4,1 helyett 4,0 százalék lehet jövőre az államháztartás uniós szemléletű, önkormányzatok nélkül számított hiánya, miközben az elsődleges egyenleg 0-ról 0,1 százalékra nő.

Jóváhagyták azokat a módosításokat is, amelyek a bírságokból befolyó 1,5 milliárd forintot a rendőrség támogatására, 347 milliót a vám- és pénzügyőrség pénzosztás elleni tevékenységének elősegítésére, 200 milliót pedig a köztestületi tűzoltóságok normatív támogatására szánják. Világossá vált ugyanakkor az is, hogy a kormány – Gyurcsány Ferenc ez irányú korábbi bejelentésével szemben – nem kívánja növelni a pálinka marketingjére fordítható összeget, legalábbis nem úgy, ahogy azt fideszes képviselők javasolták. A 150 millió forint átcsoportosításáról szóló módosítót ugyanis a kormány képviselője elutasította.

Átírna a büdztét az ellenzék

Igaz, hogy a Fidesz válságosnak tartja a gazdasági helyzetet, de ellenzéki pártként csak kármentésre tehet kísérletet – így indokolta módosító javaslataikat Varga Mihály. Az ellenzéki párt körülbelül 250 milliárd forint átcsoportosítását célozta meg, s az önkormányzatokon keresztül próbálják meg

az oktatási és a szociális szférában lévő károkat enyhíteni – hangzott el. A gazdasági fejlesztési programokra 45 milliárd forintot javasolnak.

E célokra részben több kormányhivatal keretéből javasoltak elvenni pénzt, főként pedig az állam kamatkiadásaira félretett összegből, olyan érveléssel, hogy ha hitelesebb lenne a kormány gazdaságpolitikája, akkor lejjebb mennének a kamatok.

Molnár Albert szocialista képviselő viszont felelőtlennek és megalapozatlannak tartja az ellenzéki módosító javaslatokat, amelyek szerte egymással is ellentétesek, és elfogadásukkal fontos intézmények válnának működésképtelenné.

Néhány ponton a szocialisták is változtatnának a kormány javaslatán, de ezek részletkérdések. Emellett azzal is egyetértenek a kormányoldalón, hogy az önkormányzatoknak meg kell kapniuk a közalkalmazottak béremeléséhez szükséges pénzt.

A Fidesz 4,9 milliárd forinttal növelné az Országos Mentőszolgálat költségvetését, a Honvédelmi Minisztérium rovására. Több szocialista képviselő arra kérte az ellenzéki politikusokat, hogy vonjanak vissza bizonyos módosító indítványokat, mert azok olyan jelentős összegeket csoportosítanak át, amelyek ellehetetlenítenék egy-egy költségvetési szerv működését. A költségvetés végszavazása lapzártánk után várható. *N.E.*

A KÖSZ sürgeti az önkormányzati finanszírozási rendszer reformját

A Községek- Kistelepülések és Kistérségek Országos Szövetségének sárvári közgyűlésén kiadott állásfoglalása szerint tovább nem halasztható feladat az önkormányzati finanszírozási rendszer reformja, az önkormányzatok működési stabilitásának biztosítása.

A Szövetség az érték alapú ingatlanadó bevezetésére a kistelepülések esetében nem lát esélyt és lehetőséget. A kistelepülések jövője szempontjából rendkívül károsnak ítéli a szociális ellátó rendszer megváltoztatására irányuló kormányzati szándékokat.

Olyan ellátó rendszert kell kialakítani, amely kifejezetten figyelembe veszi a helyi, s így a kistelepülési sajátosságokat, azokra épül, nem rombolja szét a kistelepüléseken létrehozott ellátó rendszereket.

A Szövetség álláspontja szerint az operatív programok forrásait – a különböző kormányzati támogatási kedvezmények ellenére – továbbra is csak a nagyobb települések tudják megpályázni, s ezen a helyzeten (önerő hiánya miatt) a kedvezményes hitelkonstrukciók sem segítenek.

A Szövetség támogatja a leghátrányosabb-, és a hátrányos helyzetű térségek és települések felzárkóztatási programját azzal, hogy ennek folyamatos felülvizsgálatára van szükség. Az újabb tervek, koncepciók készítése mellett sürgeti a kormányzati szerveket, hogy mihamarabb kiírásra kerüljenek a konkrét fejlesztési, beruházási pályázatok.

A Szövetség támogatja a Leader programokat, azonban az ennek keretében megvalósítható fejlesztési célok meghatározásakor, a pályázati feltételek kiírásakor több beleszólási lehetőséget igényel az akciócsoportokban részt vevők számára, a helyi sajátosságokra épülő fejlesztéspolitika megvalósulása érdekében.

A Szövetség a kistérségi együttműködés keretében megvalósítandó szolgáltatás-fejlesztések nélkülözhetetlen feltételének tartja a település-közi közlekedési kapcsolatok, úthálózat fejlesztését, melyhez jelenleg rendkívül csekély támogatási lehetőség biztosított.

Sárvár, 2007. november 23.

Dr. Wekler Ferenc elnök